

Samenwerkingsverband
Primair Onderwijs
Duin- en Bollenstreek

Handout

bestemd voor mensen die deelnamen aan de
workshop op 15 februari 2024.

Niet bedoeld om te delen met derden. Echt niet.

Hoor je ook de leerling?

Handelingsgericht arrangeren

door Simone van Dijk

www.simonetraint.nl

Inhoud in een uurtje:

gebaseerd op 4 boeken
en jaren ervaring coaching on the job

1. De leerling horen, de leerling in het OT erbij
2. Voorwaarden & succesfactoren
3. Daan, Leyla, Angelina, Noa, Marwa
4. Waaróm, WUG en wetgeving
5. Eerstvolgende passende stap

Doel: inspiratie en toepasbare adviezen voor bij jou op school

BINGO 😊

Even kort, ik ben Simone

Docent
Coach
Trainer
**HGW-HGA-TSO-
specialist**
Moeder
Ondernemer
Co-teacher
Auteur
www.simonetraint.nl

Mijn uitgangspunt:

**De leerling is onmisbaar als je
iets wilt verbeteren of oplossen**

***Het gaat over jou dus
ik heb jou nodig om...***

***Ik vind het belangrijk
om te weten
hoe jij denkt over ...***

Mijn missie

“Hij luistert niet”

“Hij is zo langzaam,
krijgt zijn werk niet af”

“Hij is manipulatief”

“Thuis is ze niet te genieten”

“Ze stelt zich aan”

“Thuis gaat het prima”

“Ik wil wel hulp
vragen, maar dat lukt
niet. Er staan steeds
al 3 kinderen in de rij”

“Moeder liegt”

**IB'r, KC'r, schoolleider,
schoolbegeleider, adviseur...
Stimuleer, stuur,
leid, begeleid, spreek uit, af en aan:**

- De leerling willen horen en begrijpen
- De leerkrachten ook! Voer goede gesprekken
- Onderzoekende houding volwassen betrokkenen
- De interactie leerkracht-leerlingen centraal
- Leer de leerlingen praten en reflecteren
- Leer het de volwassenen ook 😊
- Wees betrouwbaar
- Benut de zeven pijlers handelingsgericht arrangeren

Handelingsgericht arrangeren (HGA) en werken met een OT

1. Doelgericht en **vanuit een concrete vraag**

*Orden vooraf **welke vraag** er voorligt
... drie soorten vragen!*

Situatie

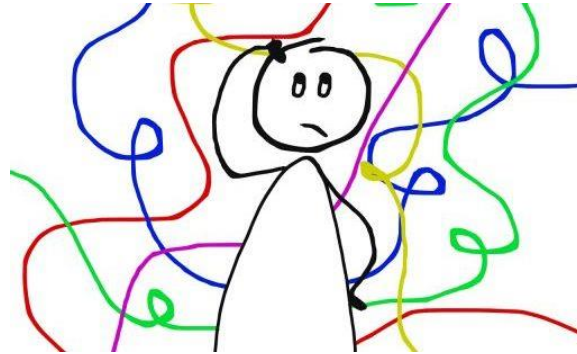
Leyla praat niet op school

- De leerkracht wil weten...
- De IB/KC'r wil...
- De directeur wil...
- Moeder wil...
- En Leyla?

Welke vraag ligt er voor?

Orden

Verklarende vraag

Adviesvraag

Samenwerkingsvraag

Zie ook:

Blz 121 Meester in de klas

Uitgebreid in de TIBtools

Wanneer de leerling **NIET** bij een OT?

1. Verstoorde samenwerking school-ouders/verzorgers
2. Bij vermoeden van kindermishandeling, verwaarlozing of psychiatrische problematiek in de thuissituatie
3. Slecht nieuws-gesprek (dat is geen OT)
4. Leerling nog onvoldoende taalvaardig
5. Leerling nog onvoldoende reflecterend vermogen

Vorbereiding

De belangrijkste vraag die je jezelf, de leerkracht, de leerling en de ouder kunt stellen als je een OT overweegt, is...

Wat wil je bereiken met het overleg?

- Formuleer je doel positief met perspectief
- Kies bewust wat gaat helpen om doelen te bereiken
- Wie moeten er aan tafel meedenken
- De leerling erbij?
- Leidt de leerling het overleg in?
- Leerling bij het hele overleg of komt de leerling er in de Uitzicht- en afspraken-fase bij?

Wat zie jij?

Hebberd.
Hóe dan?
Mooie vogel.
Zorgzame moeder.
Vader voedt zijn jongen.
Dadelijk vallen ze uit z'n snavel.
Huwelijksreis!

**Wat je denkt te zien,
is meer wat je *denkt*
dan wat je ziet.**

Dr. Kees van der Wolf

“Angelina schaalde alles op een tien...” “

OT
Kindgesprek
Gedragsstoornis?

Blijf weg van *child-blaming*,
parent-blaming en *teacher-blaming*

Denk en praat met *compassie*
en *professionele betrokkenheid* vanuit vragen:

Wat is helpend in deze situatie?

Hoe kan ik de leerling, de ouders versterken?

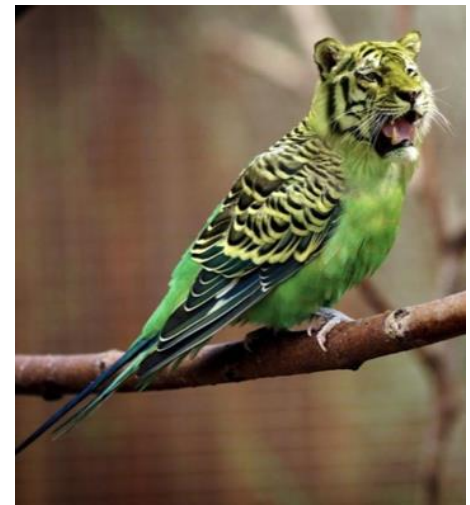
**Wat helpt de leerling, leerkracht
of ouder nu verder?**

**Blijf het hele plaatje zien,
niet alleen de vervorming**

Ontdek in gesprek **met** de leerling

het perspectief van de leerling

- Hoe ziet de leerling zichzelf?
- Hoe beleeft de leerling de geconstateerde zorgen/problemen? Wat *draagt* de leerling?
- Wat kan/doet de leerling goed, waar heeft de ll plezier in? Krachtbronnen en **haakjes** ontdekken, beelden en perspectief.
- Wat vindt de leerling lastig?
- Wat helpt hem, in benadering en begeleiding? Wat juist niet?
- Oplossingsideeën van de leerling zelf?

Bovendien:

In gesprek stimuleer je ***self- efficacy***
en handel je binnen huidige wetgeving:

Kinderrechtenverdrag: het **Hoorrecht!**

Vanaf 12 jaar:

8 jaar- 12 jaar:

4-8 jaar:

Rechtspraak, gezondheidszorg en vanaf augustus 2024 ook in het onderwijs in wetgeving verankerd
Hattie, Bandura, Dweck/ Universele Rechten van het Kind/ Slob

Voorbeeld ziekenhuis / WGBO

Nog geen 18 jaar en bij de dokter?

Wie beslist er eigenlijk wat het beste voor je is als je ziek bent? Moet er rekening worden gehouden met jouw mening? Dat wordt geregeld in de speciale wet: de WGBO. In deze wet staat dat jij altijd informatie moet krijgen, want het is jouw lijf!

Welkom bij Ziekenhuis Amstellan

Samen beslissen

Door middel van 3 goede vragen, beslis je samen met je ouders en de dokter wat het beste is voor jou.

Bij de dokter? 3 goede vragen

Wat zijn mijn mogelijkheden?

Wat zijn de voordelen en nadelen van die mogelijkheden?

Wat betekent dat in mijn situatie?

Voor meer informatie: www.3goedevragen.nl

Ben je jonger dan 12 jaar?

Dit is wat jij mag beslissen

- De dokter moet aan jou én aan je ouders uitleggen wat er aan de hand is en wat er aan kan worden gedaan;
- De dokter doet een onderzoek of behandeling als je ouders dat goed vinden. Maar er moet wel naar jou worden geluisterd.

Welkom bij Ziekenhuis

Ben je tussen de 12 en 15 jaar?

Dit is wat jij mag beslissen

- Zowel jijzelf als je ouders hebben recht op informatie;
- Zowel jijzelf als je ouders moeten toestemming geven voor een onderzoek of behandeling;
- Zowel jijzelf als je ouders mogen in je medisch dossier kijken. In het medisch dossier schrijft

Welkom bij Ziekenhuis

Leerling bij een OT?

Doe recht aan de **autonomie**
van de leerling,

leg uit en vraag of...

**Is een leerling *niet* bij een OT?
Dan altijd afspreken....**

**Wie stemt na afloop af
met de leerling?**

Check: **Ziet de leerling de voorgestelde aanpak uit het OT zitten?**

Zie kaarten OT

Marwa was erbij en besliste mee!

Vaak gehoord op scholen

“Het is toch belastend
voor een leerling
om bij een overleg te zitten
en die zorgen en problemen
te horen?”

Praat niet in zorgen en problemen!

Vertaal zorgen en problemen naar vragen, concrete **ontwikkelingsdoelen en vaardigheden**, naar **groei**. Denk in ‘**wat kan er wél?**’

Structuur overleg in 3 fases

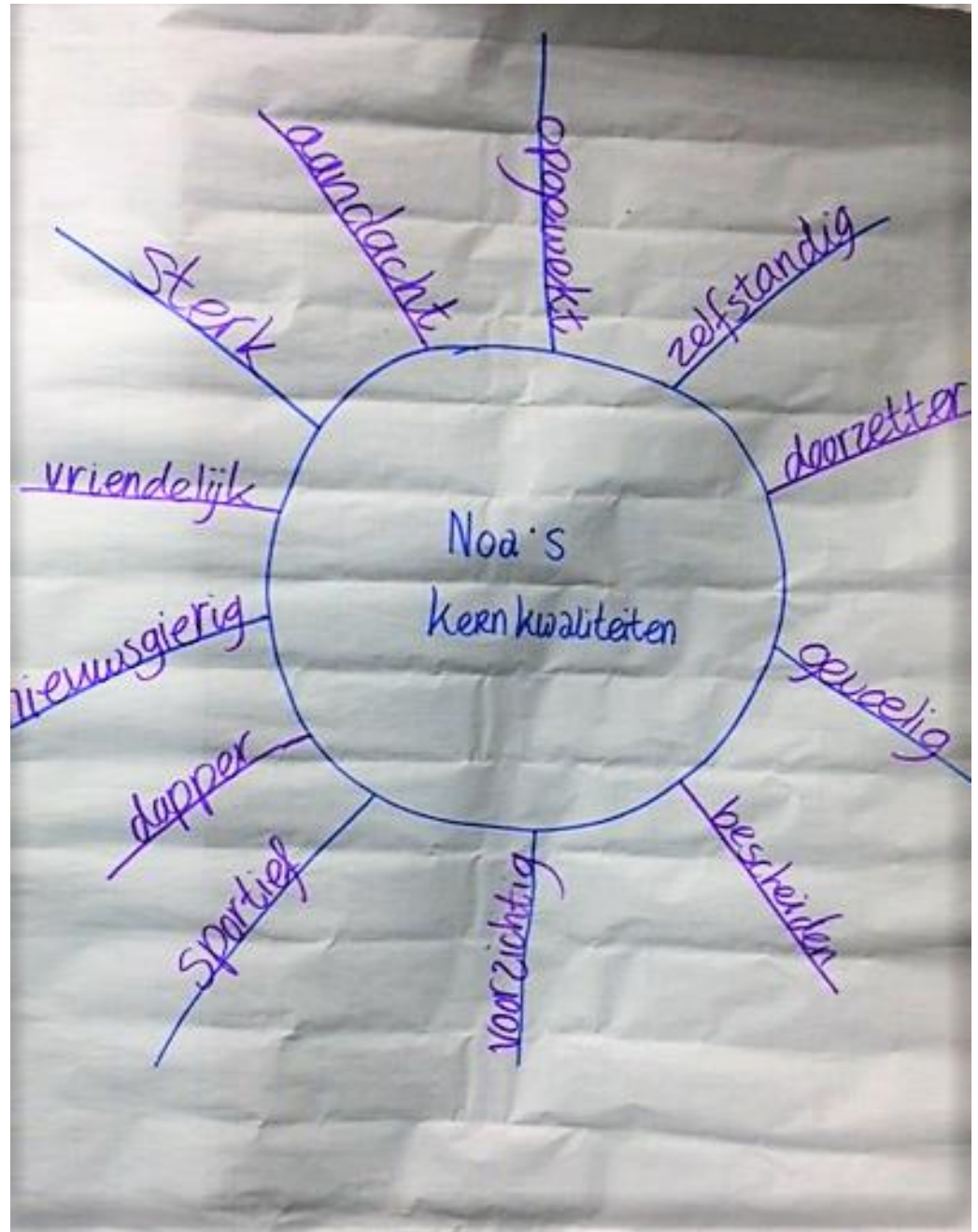
Overzicht

Puzzelen op **Inzicht**

Samen naar **Uitzicht**

Zie kaartenset OT en de TIBtools en Meester in de klas

Zongesprek

Dus, samengevat in 3 adviezen:

1. IB-KC-Dir bereidt het OT goed voor

Welke vraag, welk doel, wie aan tafel, hoe horen we de leerling?

Zonder goede voorbereiding geen OT!

Meer weten over voorbereiding?

Zie deze boeken plus kaartenset Drie fases OT

2. De leerkracht bereidt zich goed voor

Rol IB-KC's:

Bereid samen met de leerkracht het overleg voor

Bouw een structuur

Zet een lijn uit met een duidelijke plek voor de **leerling**

**Altijd de leerling goed gesproken te hebben,
voor je een OT start**

3. Ontwikkel teambreed **kennis- en communicatievaardigheden**, zet middelen in, ontwikkel een **HGW-proof denk- en taalkader** met inzet **meervoudig perspectief**

Rol directie en IB'r-KC'r: geef handelingsgericht leiding aan kwaliteit onderwijs en begeleiding, en aan wederkerige samenwerking met leerlingen en met hun ouders/verzorgers

Voer het hele jaar door **goede gesprekken** in het team

DIT PLAN IS VAN _____ **UIT GROEP** _____

LEERKRACHT _____ **DATUM** _____

thomas charles

SCHOUDERKLOPPJES

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

IK KAN EN WEET IK AL

MIJN DOEL IS

OM DIT TE BEREIKEN GA IK

MIJN LEERKRACHT, OUDERS EN/OF GROEPSGENOTEN HELPEN MIJ DOOR

DE MATERIALEN EN MIDDELEN DIE MIJ HELPEN ZIJN

DE AFSPRAKEN DIE IK HEB GEMAAKT ZIJN

OP _____ GAAN WE KIJKEN OF HET GELUKT IS, DAT ZIEN OF MERKEN WE ALS

IK ZIT NU OP _____

IK WIL GRAAG NAAR _____

HOE IS HET GEGAAN?

Instrumenten

evaluatie

Nu kan ik...

IK ben trots op...

Vandaag maakte ik...

Nu begrijp ik...

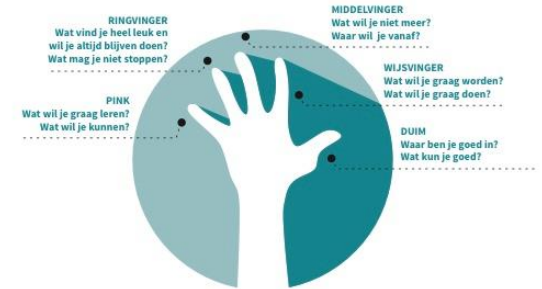
Vandaag leerde ik...

Het leukste was...

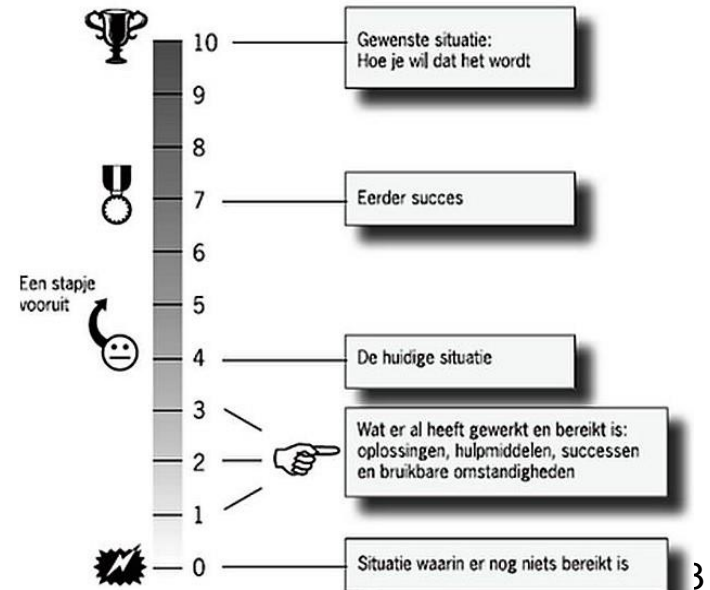
IK help met...

Het moeilijkste was...

Wat ik morgen nog eens ga proberen is...

De schaalvraag

TOOL

Een WUG-Kindplan n.a.v. OT

Ik weet al/ Ik kan al: ...	Ik wil oplossen/ ik wil leren: ...	Ik ga erop oefenen door... (leergedrag) met... (materiaal) met... (bv vriendje, leerling uit hogere groep)	De juf/meester helpt mij door: (naam onderwijsassistent, andere volwassene op school) helpt mij door: ...	Mijn ouders helpen me door: (naam extern deskundige) gaat: ...
Wat ik nog moeilijk vind, is... Waar ik last van heb is...	Straks wil ik ... kunnen	Hoe vaak, wanneer: Waar ik tegenop zie is:...	Hoe vaak/ wanneer:...	Hoe vaak/ wanneer:	Hoe vaak/ wanneer...	Hoe vaak, wanneer...
We bespreken het weer op: ...	Wat is al gelukt van ons doel: ...	Wat ik goed vond gaan was:... Wat ik moeilijk vond/wat me tegenviel was: ..	Dit ziet/zegt de juf/meester erover:...	Dit ziet/zegt... erover...	Dit zien/zeggen mijn ouders:...	Dit ziet zij:
Datum: Gesprek met...	Wat gaat al beter:... Wat wil ik nog verder verbeteren: ...	Wat me echt hielp was:... Waar ik trots op ben is... Tips aan mezelf:	Tips van de juf/meester aan mij: Compliment van de juf:	Tips van ... aan mij: Compliment van:	Tips van mijn ouders aan mij: Compliment van mijn ouders:	Tips van haar aan mij: Complimenten van haar aan mij: Tips van haar aan de juf: Tips van haar aan mijn ouders: Complimenten van haar aan de juf:... Complimenten van haar aan mijn ouders:

WUG kindplan

Reflectiemoment **na vandaag op school** *in gesprek MT-IB/KC-team over*

- Hoe wordt de leerling nu betrokken bij zijn eigen ontwikkeling?
- Op welke momenten wordt er mét de leerling gesproken?
- Op welke momenten wordt er óver de leerling gesproken, wie praat dan met wie?

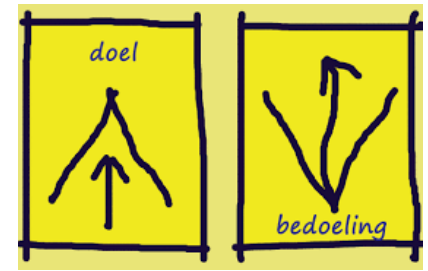
Startgesprekken, oudergesprekken, kindgesprekken, portfolio's, driehoekgesprekken leerkr-II-ouders, binnen EDI-model, een kinderraad, in de groep evaluatiemomenten, reflectiegesprekken, Vreedzame school, werken met leerdoelen, overdracht van leerkracht naar leerkracht, etc.

Stap voor stap = **Bespreek in je team en onderzoek**

- Wat vinden wij **belangrijk** als team? Hoe doen wij **recht aan de stem van de leerling en het Hoorrecht? En nu?**
- **Maak ruimte voor** twijfels en belemmerende gedachten. Aannames? Overtuigingen? Helpende gedachten? Voorwaarden? Wat hebben wij nodig om...? **En nu?**
- Waar kun je op **aansluiten, wat doen we al, wat werkt goed en bouw dit uit:** Kindgesprekken, portfolio's, driehoeksgesprekken leerkr-II-ouders, etc.

In **Arrangeren voor gevorderden** vind je aanwijzingen voor **Teambreed arrangeren**

Handelingsgericht arrangeren/ HGA

- Helderheid: proces en aanpak, mogelijkheden, knelpunten en grenzen, *en nu?*
- Vertrouwen: in de leerling, in elkaar, in groei en altijd een volgende stap
- Uitgaand van meervoudig perspectief, wederkerige samenwerking, betrouwbaarheid
- Van praten over naar dóen, actief zijn, naar groei, naar nieuwe startsituatie

Ps

All of these plates are
flipped upside down

Except one. Once you see that
one, they'll all be right side up

Reflectie op vanmiddag & Transfer

“Inspiratie zonder transformatie leidt tot frustratie”

1. Inzichten/aantekeningen:

**Wat raakte jou en kwam
vandaag goed binnen?**

2. Transfer: eigen persoonlijke ambities en voornemens

‘Mijn eerstvolgende stap’: ik ga...

In ***WUG! Een beter OT voor leerkracht en leerling*** en ***Arrangeren voor gevorderden*** en ***Meester in de klas*** en op mijn ***website***

... vind je nog veel meer **praktijkvoorbeelden, aanwijzingen en tools**:
WUG-kindplan, ontwikkelformulieren, checklist voorafgaand aan OT,
opbouw en vragen kindgesprek, de leerlingen zelf met elkaar laten
overleggen wanneer het niet lekker loopt, hoe de leerkracht voor te
bereiden op het overleg, de **werkwijze OT met leerling aan tafel erbij** en
nog veel meer.

Wat te doen als een leerling niet praat?

Wat te doen als een leerling scheldt?

Wat als een leerkracht negatief praat over II?

Wat te doen als ouders...

Een overleg in drie fases?

Voor een team-nascholing of coaching on the job

Neem gerust contact op
via www.simonetraint.nl

Handelingsgericht arrangeren/ een OT

Ken en hanteer de pijlers!

1. Doelgericht en vanuit een concrete vraag in gesprek
2. Aansluiten bij onderwijs- en opvoedbehoeften leerling
3. Oog voor ondersteuningsbehoeften leraren en ouders
4. Analyse vanuit systemisch, transactioneel referentiekader, een ecologisch meervoudig perspectief
5. Positieve factoren leerling, onderwijs en opvoeding zoeken & benutten (**haakjes** zoeken)
6. Samenwerking ouders, leraren, leerling en externen (jeugdhulp, gemeente, kinderopvang, -ogen en -isten, etc)
7. Systematische, planmatige, transparante werkwijze

De kern van Handelingsgericht werken & arrangeren

Niet: Wat *heeft* dit kind? (adhd) **Púnt**

Wat *is* dit kind (blind)? **Púnt**

Met de focus op oordelen, overtuigingen, problemen en onmogelijkheden.

Wel: Wie is deze leerling? Welke doelen streven we na? Welke groei zien we (onvoldoende)? Wat heeft dit kind nodig **om** ... beoogd **doel** te bereiken, om dit te léren?

Wat vraagt dit van mij, van ons als team en ouders?

'Komma-denken' en welke haakjes benutten we?

Focus op mogelijkheden, hoge verwachtingen, vertrouwen in groei, op analyseren in samenhang, op interactie, op reflectie, op meedoen, wederkerigheid, verantwoordelijkheid nemen.

Contactgegevens Simone van Dijk

M: 06 20405712

www.simonetraint.nl

info@simonetraint.nl

SIMONE

TRAIKT, COACHT, ADVISEERT EN WÉRKT!